

DEBATT

MARIE KARLSSON-TUULA

Behövs alternativa förfaranden för företagsrekonstruktion?*

MARIE KARLSSON-TUULA är professor i civilrätt vid Högskolan Väst.

I förordet till, nu aktuellt nummer av *Insolvensrättslig tidskrift*, ställer jag frågan om varför antalet ansökningar om företagsrekonstruktion är så få sedan den nya lagens ikraftträdande den 1 september 2022. Av tingsrätterna i Stockholm, Göteborg och Malmö och i övriga landet framkommer att antalet ansökningar om företagsrekonstruktion totalt uppgick till 30 styck mellan den 1 september 2022 t.o.m. den 31 januari 2023.

Vad kan då vara orsaken till detta? Före den nya lagens ikraftträdande hade vi betydligt flera ansökningar under en fem månaders period. Det finns flera frågor som är befogade att ställa i sammanhanget. Har det de höga kraven som ställs i det s.k. livskraftstestet i 2 kap. 11 § LFR medfört att företagen aktivt väljer bort att ansöka om företagsrekonstruktion? är det för svårt att passera livskraftstestet i domstolarna? eller är det rent av så att det nya förfarandet inte är lämpligt för små och medelstora företag?

En annan fråga är om lagstiftningen är så komplicerad att den ger parterna incitament till att i stället, för att ansöka om företagsrekonstruktion, ingå ekonomiska uppgörelser mellan gäldenären och borgenärskollektivet så kallade underhandsuppgörelser? I betänkandet

* Denna artikel är tidigare publicerad i *Dagens juridik* den 22 februari 2023. Såväl författaren som *Dagens juridik* har godkänt denna publicering.

till lagen om företagsrekonstruktion föreslogs att man skulle införa ett alternativt rekonstruktionsförfarande, en offentlig skulduppgörelse.¹

Enligt Rekonstruktions- och insolvensdirektivet ska medlemsstaterna säkerställa att gäldenärer har tillgång till ett ramverk för förebyggande rekonstruktion artikel 4.1. Det finns ingenting som hindrar att direktivets regler genomförs inom ramen för flera förfaranden enligt artikel 4.5. Syftet med direktivet är att bland annat att medlemsstaterna ska erbjuda snabbare och enklare rekonstruktionsförfaranden för gäldenärer som endast är i behov av en skuldavskrivning för att säkra verksamhetens livskraft. I propositionen framhölls särskilt att det är angeläget att rekonstruktionsregelverket är anpassat till att behoven kan se olika ut för olika verksamheter. När det gällde införandet av en offentlig skulduppgörelse uttrycktes det i propositionen att det är angeläget att motverka att gäldenärer väljer rekonstruktionsförfarande utifrån att maximera utfallet till borgenärerna.²

Det är bland annat därför som lagstiftaren avstod från att införa ett enklare förfarande om offentlig skulduppgörelse. Visar statistiken fortsättningsvis att få företag ansöker om företagsrekonstruktion för att rekonstruera sina verksamheter är det hög tid för lagstiftaren att tillsätta en utredning för införande av förenklade förfaranden. Det finns flera länder i Europa som kan utgöra förebilder för hur nya förfaranden kan utformas i den svenska lagstiftningen.

¹ SOU 2021:12.

² Se prop. 2021/22:215 s. 102–103.